

FIGYELŐ

LEVÉL – KRITIKA HELYETT

Baka István: *Sztyepan Pehotnij testamentuma*
Jelenkor, Pécs, 1994. 64 oldal, 160 Ft

Budapest, 1994. június 26.

Kedves Pista!

Szekszárdi, szegedi, felemás zoknis felebarátom, társam e korban s körben! Öregem, fogalmam sincs, hol kezdjem és mivel. „*Ha minden széthull benned kívüled / S vacog a lelked mint egy pirogárus*” – akkor Sztyepan Pehotnijjal. Aki akkor jelent meg a magyar költészetben, amikor az orosz csapatok kivonultak Magyarországról, és nagyon úgy nézett ki, hogy egy időre viszik magukkal Gogolt, Dosztojevszkijt, Blokot, Mandelstamot, Cvetajevát, és a még magyarul ismeretlen Szása Csornijt is, jöllehet egyikük se tankon jött be hozzánk. Jött Sztyepan, ez az istenverte szegény ördög, tisztára emberforma amúgy, s mikor azt mondta: „...születtem egykor / Valamelyik öt éves hajnalán / Hittem sokáig jó egy kedvesebb kor / Száz grammokon kihúzhatom talán...” – az olyan volt, hogy szinte a Baka Pista is mondhatta volna a maga nevében, vagy a mi nevünkben is akár. Ez pedig *nem semmi!* És tegyük még hozzá: Sztyepan Pehotnij – pompás költő. Élvezet olvasni a verseit! De azért olyan nagy verset, amilyen az EGY CSEPP MÉZ, nem írt Sztyepan Pehotnij. Ahhoz Baka István kellett. Ahogyan a TRISZTÁN SEBE és a SZATURNUSZ GYERMEKEI ciklus minden verséhez is.

Fogalmam sincs, hogy lesz valakiből nagy költő, Pista. Neked biztos sokat segítettek a fordítások (főként oroszból; hála Lator László és Pór Judit felkéréseinek), meg a zene, amihez annyira szoros, bizalmas kötelék fűz, és persze, persze a pokolra menés kínjai is. De se a fájdalom, se a többi, se külön-külön, se együttvéve nem garantálják az igazi költészetet. Nincs is arra garancia. Csak versek, vesszorok vannak. Ilyenek: „*Nem mehetek fog-*

lalt minden napom / De hidd el nékem is sajog sebed / Futok hozzád amint lesz alkalom / És akkor akkor meghalok veled”. Meg ilyenek: „*hajósinas vagyok s János Vitéz is / léket kapott hajóm de arra száll / s hátára vesz mindjárt a griffmadár*”.

Nehéz nyár hullámszik körülöttünk, Pista. Ontják a pesti házfalak a hőséget. Gondolom, Szegeden se könnyebb. De azért ne hagyd el magad, öregem! Nem az a legény, aki adja, hanem aki állja. Írjál, írjál!

Sok szeretettel ölel,

Kántor Péter

EGY PÉLDÁZAT

Baka István: EGY CSEPP MÉZ A SZTYEPAN PEHOTNIJ TESTAMENTUMA című kötetből

Baka István új kötete, a SZTYEPAN PEHOTNIJ TESTAMENTUMA az előző két verseskötet (ÉGTÁJAK CÉLKERESZTJÉN, FARKASOK ÓRÁJA) mintájára építkezik, vagyis válogatott és új versekből. „Vadonatúj” ciklus csak egy van benne, a SZATURNUSZ GYERMEKEI; Sztyepan Pehotnij füzeteinek tartalma nagyobbrészt ismerős a korábbi kötetekből; szám szerint a három füzet huszonegy verséből tizennégy. Az ÉGTÁJAK CÉLKERESZTJÉN-ben már szereplő AENEAS ÉS DIDO is olyan „stabil” hármasszonett, amely mellé biztosan odatehető a újabban írt hármasszonettek (TRISZTÁN SEBE ciklus).

A válogatott köteteknek általában aktualitásuk van a magyar kiadói gyakorlatban. Az első adódó aktualitás, amikor a pálya derekára ért költőnek összegyűlt egy „java kötetre” való. Így volt ez Bakánál az ÉGTÁJAK CÉLKERESZTJÉN esetében. A FARKASOK ÓRÁJA válogatásánál a megélnékülő versírókedv oltódott be a megtalált otthon élményével, és Szekszárd, a szülő és élető város kiadta a kö-